

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
PRIMERJAVA ŠTUDENTSKEGA DELA V SLOVENIJI IN AVSTRIJI

Ljubljana, avgust 2021

MIHA FERKULJ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisani Miha Ferkulj, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtor predloženega dela z naslovom Primerjava študentskega dela v Sloveniji in Avstriji, pripravljene v sodelovanju s svetovalcem/svetovalko asist. dr. Barbaro Hvalič Erzetič

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravil samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbel/-a, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobil/-a vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označil;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnal/-a v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobil soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študenta(-ke): _____

KAZALO

UVOD	1
1 ŠTUDENTSKO DELO	1
1.1 Opredelitev študentskega dela	2
1.2 Pomen študentskega dela za študente	3
1.3 Pomen študentskega dela za podjetja	4
1.4 Pomen študentskega dela za družbo	5
2 ŠTUDENTSKO DELO V SLOVENIJI.....	6
2.1 Zgodovina študentskega dela v Sloveniji	6
2.2 Pravna ureditev študentskega dela v Sloveniji.....	7
3 ŠTUDENTSKO DELO V AVSTRIJI.....	9
3.1 Portali za iskanje študentskega dela	9
3.2 Pravna ureditev študentskega dela v Avstriji	10
4 RAZISKAVA O ŠTUDENTSKEM DELU	11
4.1 Metodologija.....	12
4.2 Postavitev raziskovalnih hipotez	13
4.3 Predstavitev rezultatov in interpretacija rezultatov.....	13
4.4 Analiza intervjuja z avstrijskima študentoma	21
4.5 Preverjanje hipotez.....	21
4.6 Primerjava študentskega dela v Sloveniji in Avstriji	22
SKLEP.....	23
VIRI IN LITERATURA	24
PRILOGE.....	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Mesečni prispevki za socialno varnost delodajalca in delojemalca v Avstriji za leto 2021	5
Tabela 2: Tabela za izračun splošne olajšave v Sloveniji za leto 2021	8

KAZALO SLIK

Slika 1: Najpogostejše izbrane kategorije študentskega dela v Sloveniji in Avstriji	15
Slika 2: Opravljanje dela pri enem delodajalcu v dnevih v Sloveniji in Avstriji.....	15
Slika 3: Dnevno opravljene ure v sklopu študentskega dela v Sloveniji in Avstriji	16
Slika 4: Urna postavka respondentov v Sloveniji in Avstriji	17
Slika 5: Zadovoljstvo študentov s trenutnim delom v Sloveniji in Avstriji	17
Slika 6: Razlogi za izkoriščanje študentskega statusa v Sloveniji in Avstriji.....	19
Slika 7: Starost respondentov v Sloveniji in Avstriji.	20
Slika 8: Najvišja dosežena stopnja izobrazbe pri respondentih v Sloveniji in Avstriji.....	20

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Dohodninska lestvica za Slovenijo 2021	1
Priloga 2: Dohodninska lestvica za Avstrijo 2021	2
Priloga 3: Anketa za slovenske respondente	3
Priloga 4: Anketa za avstrijske respondente	10
Priloga 5: Intervju z avstrijskim študentom 1	17
Priloga 6: Intervju z avstrijskim študentom 2	18

SEZNAM KRATIC

ZSMS – Zveza socialistične mladine Slovenije

UK ZSMS – Univerzitetna konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije

UVOD

Študentsko delo predstavlja začasno in občasno delo, ki omogoča študentom priti do dodatnih izkušenj, dodatnega prihodka ter novih poznanstev. Študentsko delo se opravlja preko pooblaščenih organizacij, ki so namenjene za posredovanje študentskega dela študentom in dijakom. Za opravljanje začasnega in občasnega dela mora posameznik dopolniti 15 let starosti, kar velja za dijake in študente, ki lahko s pridobitvijo študentskega statusa z vpisom na javne izobraževalne programe opravljajo študentsko delo. To delo se posreduje preko napotnice od organizacije za posredovanje študentskih del, ki je glavna listina za dokazilo opravljanja dela. Način študentskega dela se po Evropi razlikuje in način, ki ga pozna Slovenija, je na evropski ravni posebnost.

Namen zaključne strokovne naloge je s pomočjo obstoječe literature analizirati in primerjati študentsko delo v Sloveniji in Avstriji bolj podrobneje, pridobitev in ureditev študentskega dela. Cilj zaključne naloge je ugotoviti, ali sta si sistema študentskega dela v izbranih državah podobna ali različna.

Z raziskavo med slovenskimi in avstrijskimi študenti so predstavljene ugotovitve o pridobitvi dela med študenti, ko primerjamo Avstrijo in Slovenijo, in sicer kako študenti pridobijo delo, kako poteka prijava na delo, katera dokumentacija je bila zahtevana s strani delodajalca, katero kategorijo delo študenti najpogosteje izbirajo za opravljanje študentskega dela, čas dela pri enem delodajalcu, višina urne postavke, ali študenti trenutno opravljajo delo v stroki, ki ga tudi študirajo, ali imajo priskrbljen obrok na delu, zadovoljstvo s študentskim delom, razlogi za opravljanje študentskega dela, izkoriščanje statusa za opravljanje študentskega dela, razlogi za izkoriščanje študentskega statusa, mnenja o brezposelnosti študentov v izbranih državah.

V prvem poglavju je opredeljeno študentsko delo iz vidika podjetij, študentov in družbe. V drugem poglavju je opisana ureditev študentskega dela v Sloveniji. V tretjem poglavju je opisana ureditev študentskega dela v Avstriji. V četrtem poglavju sta opisana način in izvedba raziskave o študentskem delu. V petem poglavju je napisan sklep glede primerjave ureditve študentskega dela med Slovenijo in Avstrijo. V šestem poglavju so navedeni viri in literatura.

1 ŠTUDENSKO DELO

V naslednjem poglavju je v splošnem opredeljeno študentsko delo z vidika študentov, delodajalcev in družbe in opisal stopnje poklicnega razvoja, s katerimi se sooči študent.

1.1 Opredelitev študentskega dela

Po mnenju Donalda Superja se v zaposlitvenem obdobju pojavi pet stopenj poklicnega razvoja. To so stopnja rasti, stopnja raziskovanja, stopnja uveljavljanja, stopnja vzdrževanja in stopnja upadanja. Študentje se nahajajo v drugi in tretji stopnji, torej v raziskovalnem obdobju, ki po njegovem mnenju traja od 14. do 24. leta in v obdobju uveljavljanja, ki traja od 25. do 44. leta. V raziskovalnem obdobju ali v drugače poimenovani fazi neodločnosti študent preizkuša ideale o sebi, torej preizkuša različne vloge in poklicna nagnjenja v prostem času, v šoli in na trgu. Interesi, vrednote in cilji študenta so vedno bolj jasni. Raziskovalna faza se počasi zaključuje, ko začne študent stopati na delovno pot, skozi delne zaposlitve. Nadaljuje se obdobje uveljavljanja, kjer ima študent željo po stabilni in primerni zaposlitvi, kjer bo imel možnost napredovanja (Ivanuš-Bezjak, 2006, str. 82).

Kot je že zgoraj omenjeno študentje v času izobraževanja, začnejo iskati delne zaposlitve in tako počasi vstopajo v zaposlitev. Študentsko delo za veliko posameznikov, tako študentov kot dijakov predstavlja prvi realni in dejanski stik z zaposlitvijo, torej delom v nekem podjetju. Posamezniki se za tako obliko dela ne odločajo samo zaradi dodatnega zaslužka, ampak si želijo pridobiti delovne izkušnje, ki bi jim kasneje lahko koristile pri iskanju redne zaposlitve. »Študentsko delo pomeni in predstavlja:

- pridobivanje delovnih izkušenj na najrazličnejših področjih,
- spoznavanje in vpogled v delovanje in vsakodnevno funkcioniranje podjetji,
- spoznavanje, kako so podjetja organizirana,
- spoznavanje različnih gospodarskih in negospodarskih panog,
- možnost prenosa teoretičnega znanja v prakso,
- socializacija študenta in njegovo vključevanje v delovno okolje,
- razvijanje študentovega komunikacijskega znanja,
- možnost opazovanja in kritičnega opazovanja,
- učenje ob pomoči mentorja (tutorja),
- možnost spoznavanja in izvajanja del različnih zahtevnostnih stopenj,
- izboljšanje študentove delovne usposobljenosti in zavedanja odgovornosti za delo,
- možnost redne zaposlitve,
- prvo spoznavanje »s skrivnostmi« poklic,
- prvi korak na poti k redni zaposlitvi.« (Ivanuš-Bezjak, 2006).

Študentska dela pa se razlikujejo glede na države in poznamo več vrst. V Sloveniji se študentsko delo izvaja preko študentske napotnice po dogovoru z delodajalcem. Za izdajo napotnice so pooblaščen študentski servisi, ki skrbijo za vso ustrezno dokumentacijo. Pod študentska dela so uvrščena tudi prostovoljna dela, ki so pogostejša v Avstriji, in pa študentska praksa, ki v Sloveniji prav tako ni dovolj razširjena. Študentje tako največkrat dela preko napotnice. Delo pa lahko opravljajo tako dijaki kot študenti do šestindvajsetega leta. Za razliko od Slovenije se v Avstriji študent zaposli, ko je pisno ali ustno sklenjena

pogodba o zaposlitvi. Lahko opravlja polovično delo, torej samo 4 ure na dan, se odloči za delo zgolj ob koncih tedna ali pa se odloči za polni delovni čas. Študentsko delo se torej ne razlikuje od navadne zaposlitve in so tako vsi enakovredni. V Sloveniji in na Hrvaškem pa se študentje razlikujejo od zaposlenih. Opredelitev študentskega dela v Avstriji je opisana v tretjem poglavju (Mehanović, 2015, str. 28–31, 37).

1.2 Pomen študentskega dela za študente

Študent skozi študentsko delo prvič okusi trg dela. Med opravljanjem študentskega dela pri določeni organizaciji ali podjetju dobi študent dostop do informacij znotraj poslovanja in delovanja določenega podjetja ali organizacije. V obsegu študentskega dela študent spoznava podjetje, kar mu ponudi priložnost za redno zaposlitev, saj delodajalec pozna večšine študenta in jih lahko morebitno zaposli. V očeh delodajalca so izkušnje iz različnih področij zelo zaželene, zato lahko študent v veliki meri izkoristi različna študentska dela za pridobitev znanj in veščin iz več področij. Torej, študentsko delo predstavlja priložnost za pridobitev izkušenj v praksi za študenta (Kosi, Nastav & Šušteršič, 2010, str. 65–80).

V sklopu študentskega dela se študent postopoma razvija. Med drugim razvije svojo osebnost in kompetence, komunikacijske veščine, smisel za inovativnost in delo v timu ter odgovornost za opravljeno delo. Po novi ureditvi občasnega in začasnega študentskega in dijaškega dela se na portalih beležijo podatki o izkušnjah in delovni dobi. Študentom je morda najpomembnejši razlog študentskega dela vir prihodkov. Mnogo študentov si s prihodki od študentskega dela pokriva stroške študija, še posebej tisti, ki prihajajo iz socialno šibkejših družin, zato se morajo samo znajti in si prislužiti denar za študij. Študentski zaslužek je seveda namenjen tudi za druge ob študijske aktivnosti, kot so udeleževanje različnih dogodkov, potovanja in kupovanje materialnih dobrin. Seveda moramo omeniti tudi, da je za študente pomembno, da sklepajo nova poznanstva in prijateljstva, in s tem širijo svojo mrežo. Ko se študent zaposli pri določenem podjetju ali organizaciji, se med delom morebitno spozna z bodočim delodajalcem, ki ga lahko v prihodnosti redno zaposli. Znotraj tega podjetja ima študent tudi sodelavce, ki mu predstavljajo priložnost za nova poznanstva in prijateljstva. Na ta način so v sklopu študentskega dela delno pokriti interesi študenta (Dekleva, Simoniti & Kampl, 2014, str. 18–38).

Za avstrijske študente so delovne izkušnje zelo zaželen del študijskih programov. Na fakultetah za uporabne vede so delovne izkušnje med študijem celo obvezen del opravljanja izobraževanja. V Evropi se v splošnem za praktično usposabljanje med študijem ne podeljuje kreditnih točk, ker se praktično usposabljanje težko ustrezno oceni, ampak vseeno pomaga študentom iskati delo po zaključku študija, saj pridobijo določene reference, na katere se lahko študentje sklicujejo v svojem življenjepisu, ter na ta način lažje pridobijo delo, saj so pri vsakem delodajalcu izkušnje zelo zaželene, ponekod celo obvezne. Delo med študijem je v Avstriji zelo popularno in običajno, kar kažejo tudi raziskave Melnika in Pavlina, kjer so se na anketno vprašanje glede dela med študijem Avstrijci odzvali v največjem odstotku,

in sicer jih je kar 76 % odgovorilo, da delajo med študijem. Uvrščanje pridobitev delovnih izkušenj v avstrijskih izobraževalnih programih je tudi vzrok za hitrejšo pridobitev dela po zaključku študija, saj so po raziskavi Melnika in Pavlina avstrijski diplomanti našli zaposlitev v obdobju 1,7 meseca, v primerjavi s Slovenijo, kjer so slovenski diplomati iskali delo 5 mesecev ali več. To nakazuje, da je avstrijski izobraževalni sistem bolj naravnani kot v slovenski. (Dekleva, Simoniti & Kampl, 2014, str. 32–33)

1.3 Pomen študentskega dela za podjetja

Iz vidika delodajalca je študentska delovna sila zelo prilagodljiva in praktični lahko začne opravljati delo kadarkoli. To je velika prednost študentske delovne sile, saj hitro nadomesti manjkajočo delovno silo v podjetju. Običajno študentje še nimajo družine in drugih večjih zadržitev, zato imajo zelo fleksibilen urnik, kar je druga prednost študentske delovne sile. Slabost študentske delovne sile je v največji meri nezanesljivost, saj študent lahko preneha z opravljanjem dela praktično kadarkoli iz študijskih ali drugih nepredvidljivih razlogov (Mrak, 2017, str. 15).

V sklop pokojninskega in invalidskega zavarovanja spada občasno in začasno delo študentov in dijakov. Posledica zgornje trditve je, da se za študentsko delo plačujejo polni prispevki, kar pomeni, da študent plača 15,5 % dajatve, delodajalec pa 8,85 %. Študentom in dijakom so zaradi vključitve v pokojninsko in invalidsko zavarovanje priznane nekatere pravice. Ena od teh pravic je, da se študentom šteje pokojninska doba, tudi če opravljajo študentsko delo. Delodajalec plača tudi prispevek za zdravstveno zavarovanje študenta, ki znaša 6,36 %. Študent iz naslova zdravstvenega zavarovanja ne pridobi dodatnih pravic, temveč ostane vzdrževan družinski član ali samoplačnik, če je starejši od 26 let. Delodajalec plača tudi prispevek za zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni, ki znaša 0,53 %. (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

Poleg že omenjenih dajatev delodajalec v imenu študenta plača še koncesijsko in dodatno koncesijsko dajatev. Koncesijska dajatev služi za financiranje štipendij v višini 8,41 %, pokrivanje stroškov ustanov, ki so zadolžene za posredovanje občasnega in začasnega dela študentov in dijakov v višini 3,795 % ter pomoč delovanju Študentske organizacije Slovenije v višini 3,795 %. Dodatna koncesijska dajatev se plačuje od študentskega dela, ki je namenjena za financiranje študentskih domov in znaša 2 % (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

V Avstriji, kjer za študente veljajo enake obdavčitve kot za zaposlene, imajo drugačne stopnje obdavčitve kot v Sloveniji. V nadaljevanju so v tabeli 1 prikazane mesečne stopnje prispevkov za socialno varnost pred obdavčitvijo, ki se ločujejo glede na dolžnost plačila delodajalca in delojemalca. Le-te so veljavne od leta 2021 do nastanka sprememb.

Tabela 1: Mesečni prispevki za socialno varnost delodajalca in delojemalca v Avstriji za leto 2021

Kategorije socialnih prispevkov	Delodajalec (v %)	Delojemalec (v %)	Skupaj (v %)
Zdravstveno zavarovanje	3.78	3.87	7.65
Pokojninsko zavarovanje	12.55	10.25	22.80
Prispevek za brezposelnost	3.00	3.00	6.00
Prispevek za poškodbe pri delu	1.20	0.00	1.20
Ostali prispevki	0.70	1.00	1.70
Skupaj	21.23	18.12	39.35

Vir: Prirejeno po Taxsummaries (2021).

Če primerjamo plačila prispevkov v Avstriji in Sloveniji med delodajalcem in delojemalcem, ugotovimo, da delodajalec v Sloveniji plača 33,74 % prispevkov za delojemalčev dohodek, v Avstriji pa 2123 %. Za namen zaključne strokovne naloge sem opredelil plačila prispevkov študenta ali delojemalca. Študent v Sloveniji plača 15,50 % prispevkov od dohodka, ki mu jih avtomatsko odvede študentski servis. Študent v Avstriji je enačen z vsemi posamezniki, ki opravljajo delo, in je dolžan plačati prispevke v višini 18,12 % glede na dohodek, ki mu jih avtomatsko odvede podjetje ali institucija, v kateri je zaposlen. Torej, plačila prispevkov so za avstrijske delodajalce nižja v primerjavi s slovenskimi delodajalci. Znesek za plačilo prispevkov v Avstriji za študente je višji kot v Sloveniji.

1.4 Pomen študentskega dela za družbo

Stopnja brezposelnosti in stopnja zaposlenosti sta primarna kazalca aktivnosti mladih. Razlike, ki nastajajo pri kazalcih zaposlenosti in brezposelnosti mladih, so od države do države drugačne zaradi razlik v nacionalnih izobraževalnih sistemih. Tukaj je mišljena razlika med izobraževalnimi sistemi, ki ponujajo bolj splošno pridobitev izobrazbe in nimajo stika s trgom dela, kjer lahko splošno znanje uporabijo v praktičnem smislu, ter sistemi, ki imajo že v sklopu strokovnega ali poklicnega usposabljanja posamezniki vključenega več praktičnega usposabljanja, torej stika s trgom dela in delodajalci, ter zaradi teh poznanstev in izkušenj lažje pridejo do prve zaposlitve po končanem študiju ali usposabljanju. Taiste razlike se odražajo tudi pri fleksibilnosti trgov dela in dejstvo, da veliko dijakov in študentov tekom izobraževanja opravljajo veliko začasnih on občasnih del. Podatki, ki se jih uporabi za izračun kazalcev brezposelnosti in zaposlenosti, prihajajo iz anket o delovni sili, v katerih

je vsaka oseba, ki je vsaj 1 uro opravljala delo za plačilo en teden pred opravljanje ankete, spadajo pod ustrezen podatek za izračun, brez ozira na formalni status osebe. Torej so v teh kazalcih skriti tudi dijaki in študentje, ki opravljajo začasna in občasna dela. Stopnja zaposlenosti mladih v Sloveniji je relativno nizka in pada že od sredine devetdesetih let, torej v časovnem okviru, ko se je povečal obseg posameznikov, ki so se odločili za nadaljevanje šolanja na terciarni stopnji. Logična je tudi predpostavka, da če Slovenija ne bi imela dobro razvitega študentskega trga dela, bi bila stopnja zaposlenosti med mladimi še nižja. Dobro razvit trg študentskega dela spodbuja dijake in študente, da v času šolanja opravlja katero od del, ponujenih na študentskih servisih za plačilo (Ignajtovič in drugi, 2007, str. 42).

2 ŠTUDENSKO DELO V SLOVENIJI

V poglavju Študentsko delo v Sloveniji je na kratko povzeta zgodovina študentskega dela v Sloveniji in tudi pravna ureditev študentskega dela, v kateri je predstavljena dohodnina in minimalna plača iz študentskega vidika.

2.1 Zgodovina študentskega dela v Sloveniji

V Sloveniji lahko o začetku študentskega dela govorimo že od leta 1959, ko so nekateri študentje prišli do medsebojnega dogovora, da zaslužijo nekaj denarja z razvažanjem mleka po domovih in s tem denarjem financirajo študentske aktivnosti. Takrat je področje študentskega dela vodila Zveza študentov Jugoslavije – Univerzitetni odbor Ljubljana. Študentske aktivnosti so bile ena od tematik, s katerimi se je ukvarjala socialno-ekonomske komisija znotraj Zveze študentov Jugoslavije. Leta 1964 je bil iz strani Zveze študentov Jugoslavije sprejet Akt o ustanovitvi posebne storitvene enote, imenovane Študentski servis. Študentski servis je bil tudi vpisan v register podjetij, in sicer na datum 26. 7. 1971. Z novo nastalim Študentskim servisom so lahko študentje opravljali občasna in začasna dela pri različnih upravljalcih. Soustanoviteljstvo je bilo deljeno s strani Univerze v Ljubljani in odborom Univerzitetne konference Zveze socialistične mladine Slovenije (v nadaljevanju ZSMS). V odločitve glede sprememb in upravljanja Študentskega servisa so bili vključeni tudi predstavniki zaposlenih v Študentskem servisu (Vodopivec, 2003, str. 15).

Leta 1979 prišlo do nekaj sprememb. Študentski servis je bil preurejen v avtonomno Delovno skupnost v sklopu Univerze. Študentski center, v sklopu katerega so obratovali študentski domovi, je nastal, ko so 1. 6. 1979 prenesli celotno dejavnost Študentskega servisa na entiteto Študentskega centra. Nova reorganizacija je bila izvedena 1. 6. 1985. V tem času je bil Študentski servis član družbenopolitične institucije, imenovane Univerzitetna konferenca ZSMS (v nadaljevanju UK ZSMS). V letu 1985 je bila vzpostavljena Študentska organizacija Univerze v Ljubljani, ki je po letu 1990 formalno prevzela vse, kar je bilo osnovano kot dejavnost znotraj UK ZSMS, med drugim tudi Študentski servis. Celoten opis zgodovine je veljaven le za Ljubljano (Vodopivec, 2003, str. 15).

Leta 1992 se je manifestirala privatizacija, ki je bila posledica osamosvojitve Slovenije. Privatizacije je prinesla določene posledice, med drugim tudi na delovanje Študentskega servisa. Na delovanje študentskega servisa so v veliki meri vplivale spremembe v zakonodaji, kjer so se postavili prvi gradniki za opravljanje dejavnosti v sklopu agencij za zaposlovanje. Pravila je postavil Pravilnik o pogojih za opravljanje dejavnosti agencij za zaposlovanje. Razmere v tistem času niso bile nadzorovane, zato je nastalo večje število pooblaščenih agencij, ki so izkrivile zakonodajo in nenadzorovano opravljale to dejavnost. Zveza skupnosti za zaposlovanje Slovenije, je decembra 1985, izdala pooblastilo za omogočanje začetnih del dijakom in študentom le tistim, ki so spadali v organizacijo Študentskega servisa v Ljubljani, Študentskega servisa v Mariboru in MAK v Kopru. V Sloveniji so imeli na datum 19. 6. 1999 okoli sto podružnic s petdesetimi koncesionarji (Vodopivec, 2003, str. 16).

2.2 Pravna ureditev študentskega dela v Sloveniji

V Sloveniji pravno ureditev narekuje Zakon o dohodnini, kjer so zajete tudi informacije za obdavčitev študentskega dela, dohodnina, ki jo plača študent, in druge ugodnosti iz tega naslova.

Dohodnina

Davek od dohodkov fizičnih oseb se imenuje dohodnina. Dohodki fizične osebe so obdavčeni z dohodnino, če jih je oseba pridobila v davčnem letu, ki se ujema s koledarskim letom. Prejem dohodka je vsak dohodek, ki je izplačan ali prejet, ne glede na obliko. Pri dohodnini je pomemben trenutek v času, ko je dohodek izplačan fizični osebi, in sicer v času, ko se zavezancu za plačilo dejansko nakaže denar (Zakon o dohodnini (ZDoh-2), Ur. l. RS, št. 13/2011)

Študent je obravnavan kot fizična oseba, zato je obdavčen glede na vse dohodke, ki niso oproščeni s strani Zakona o dohodnini, in ti dohodki so naslednji:

- dohodek iz naslova dela prek napotnice (študentsko delo),
- pokojnina po starših,
- dohodki od zaposlitve,
- dohodek iz ustvarjenega kapitalskega dobička,
- katastrski dohodek,
- različne nagrade,
- dohodek iz premoženja (najemnine, dividende) itd. (ZDoh-2, čl. 18).

Za namene zaključne strokovne naloge je pomembno omeniti, da so izvzeti ali oproščeni dohodki štipendije ali drugi prejeti dohodki, ki pridejo iz državnega proračuna, za študente, dijake ter učence. Pod isto kategorijo spadajo tudi prejemki subvencioniranja mesečnih vozovnic in študentske prehrane (ZDoh-2, čl. 25).

Potek izračuna dohodnine za študenta je naslednji: najprej odštejemo normirane stroške, ki znašajo 10 % od celotnega dohodka, ki ga je študent prejel v preteklem koledarskem letu. Normiranih stroškov ni treba posebej dokazovati. Sledijo prispevki za socialno varnost, ki se odštejejo naslednji. Prispevke za socialno varnost mora po zakonu plačati študent ali dijak, glede na posebne predpise, najpogosteje jih pred nakazilom zaslužka odšteje študentski servis in nakaže ustreznim državnim organom. Nazadnje se odštejejo še olajšave in morebitni dejanski stroški prevoza ali nočitev. Zdaj smo dobili neto davčno osnovo, ki jo lahko vstavimo v dohodninsko lestvico. Dohodnina znaša 0 €, če je vrednost olajšav višja od prejetega dohodka. Če je davčna osnova nižja od 8.500 €, velja, da se dohodek obdavči s 16-% stopnjo, pridobljeno iz veljavne dohodninske lestvice. Veljavna dohodninska lestvica za leto 2021 je dodana v priloge (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

Poznamo več vrst olajšav; za namen te zaključne strokovne naloge sem se osredotočil na tiste, ki veljajo za študente in študentsko delo. Najprej poznamo splošno olajšavo. Študentom se prizna splošna olajšava, če jih njihovi starši ali skrbniki ne uveljavljajo kot vzdrževane člane v lastni davčni napovedi. Vzdrževan družinski član je otrok, ki je mlajši od 26 let, in prekinjeno do enega leta ali neprekinjeno obiskuje srednjo, višjo ali visoko izobraževanje, nima redne zaposlitve ter ne prejema dohodka, s katerim se lahko preživlja, opravlja dejavnosti ali pa so ti dohodki na letni ravni manjši od 2.436,92 €. Vzdrževani družinski član je lahko prav tako zavezanec, ki je starejši od 26. let, ampak se je pred dopolnjenim 26. letom vpisal na dodiplomski ali podiplomski študij. Torej, študent ima lahko svoje dohodke preko študentskega dela do zneska 2.436,92 € letno in ga lahko starši še zmeraj uveljavljajo kot vzdrževanega družinskega člana. Splošna olajšava se izračuna na podlagi skupnega dohodka, ki ga študent prejme. Le ta dohodek nesemo v lestvico za izračun splošne olajšave, ki je prikazana v tabeli 2 (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

Tabela 2: Tabela za izračun splošne olajšave v Sloveniji za leto 2021

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
Nad	Do	
	13.316,83	$3.500,00 + (18.700,38 - 1,40427 \times \text{skupni dohodek})$
13.316,83		3.500,00

Vir: ZDoh-2

Če študent nima statusa vzdrževanega družinskega člana, potem mu pripada posebna osebna olajšava, ki jo imenujemo tudi študentska olajšava, ki znaša 3.500 €. Ta vrsta olajšave se prizna samo na dohodke od študentskega dela. Če želi študent uveljavljati študentsko olajšavo, mora izpolniti dva pogoja: starost in status. To pomeni, da ob višjem zaslužku študentje ali dijaki, plačajo dohodnino ter njihov zaslužek ni omejen (Študentska organizacija Slovenije, brez datuma).

Minimalna plača študenta

Minimalna plača je v Sloveniji določena z zakonom. Iz postavke minimalna plače se lahko po Zakonu o uravnoteženju javnih financ določi minimalna bruto urna postavka za študentsko delo pod pogojem, da se upošteva povprečni polni mesečni delovni čas, ki znaša 174 ur (Zakon o uravnoteženju javnih financ (ZUJF), Uradni list RS, št. 40/2012, čl. 130c).

Torej, minimalna študentska urna postavka znaša 5,89 € bruto. Študent mora plačati prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki znaša 15,5 %. Študente najbolj zanima, koliko znaša neto urna postavka. To izračunajo tako, da od bruto urne postavke odštejejo 15,5 % prispevkov. Minimalna neto urna postavka študenta znaša 4,98 €. To je postavka, po kateri se izračuna izplačilo glede na število opravljenih ur, in toliko študent dejansko dobi na svoj transakcijski račun (Odredba o uskladitvi najnižje bruto urne postavke za opravljeno uro začasnih in občasnih del, Uradni list RS, št. 24/2021).

3 ŠTUDENSKO DELO V AVSTRIJI

Študentsko delo v Avstriji poteka drugače kot v Sloveniji, zato je za primerjavo potrebno opredeliti pravno ureditev študentsko delo v Avstriji, kako študentje najdejo delo, dohodnina in minimalna plača študentov.

3.1 Portali za iskanje študentskega dela

Kot že prej omenjeno na podlagi intervjuja z avstrijskim študentom, v Avstriji ne opredeljujejo študentskega dela na enak način kot v Sloveniji. V Sloveniji je zakonodaja za občasna in začasna dela dijakov in študentov posebej določena, medtem ko v Avstriji študentje spadajo v kategorijo delavcev, kjer imajo pravice in dolžnosti določene s kolektivnimi pogodbami za določen sektor dela. V Sloveniji študentje iščejo delo preko študentskih servisov, ki delujejo kot povezovalni člen med delodajalci, ki iščejo študente za delo, in študenti, ki iščejo začasno zaposlitev. V Avstriji je sistem podoben, vendar obstaja razlika med portali, kjer študent najde delo. Portali za iskanje dela v Avstriji na enak način povezujejo študente in delodajalce kot študentski servisi v Sloveniji. Razlika je, da portali v Avstriji delujejo zgolj kot medij, kjer lahko študent poišče delo v določenem sektorju ter se za delo vnaprej dogovarja samo s podjetjem, ki ga je našel na portalu. Torej, portali za iskanje dela v Avstriji niso posamezna institucija, ki ureja odvajanje prispevkov, pošiljanje napotnic za delo in nakazilo zaslužka študentom. Vso odgovornost odvajanja prispevkov in nakazil zaslužkov v Avstriji nosi podjetje, pri katerem se študent zaposli (intervju z avstrijskim študentom).

V Avstriji obratuje več portalov, kjer lahko študent ali posameznik najde delo. Veliko portalov išče dela glede na kompetence iskalca zaposlitve in nato pokaže razpoložljiva dela, ki ustrezajo kompetencam iskalca. Iskalec sam kontaktira podjetje in zaprosi za zaposlitev.

Najbolj priljubljeni portali za iskanje dela v Avstriji so <https://www.karriere.at/>; <https://www.studentjob.at/>; <https://www.uni.at/>; <https://www.stepstone.at/de/>.

3.2 Pravna ureditev študentskega dela v Avstriji

Nadalje je opisana pravna ureditev študentskega dela v Avstriji, kjer naj že prej poudarim, da se obravnava študentskega dela in statusa razlikujeta v primerjavi s Slovenijo. V naslednjem odstavku vse, kar velja za posameznike, velja za študente in druge delavce v Avstriji.

V Avstriji je vsak posameznik, ki ima začasno ali stalno bivališče v Avstriji, dolžan plačevati davke. Avstrija ima davek na dohodek, ki ga imenujejo Einkommensteuer. Davčni sistem deluje, da so državljani in drugi posamezniki obdavčeni glede na prejet dohodek. Vsakdo, ki živi v Avstriji, je dolžan plačati davek po načelu svetovnega dohodka. To pomeni, da posameznik plača davek na dohodek v Avstriji ne glede na to, v kateri državi je dohodek prejel. Posamezniki, ki nimajo prebivališča v Avstriji in opravljajo samo delo v Avstriji, so dolžni plačati davek na dohodek samo od dohodka, ki izvira samo iz Avstrije, torej dohodkov iz drugih držav se pri tej kategoriji ne upošteva za davčno osnovo. Študentje, raziskovalci in znanstveniki lahko pridobijo štipendijo, ki se ne upošteva v davčno osnovo. Enako velja tudi za študente, ki pišejo zaključno magistrsko ali doktorsko nalogo. Na tej točki je pomembno omeniti, da štipendija ne more biti substitut za delovni dohodek in ne sme biti višja od avstrijske štipendije (Studienbeihilfe) na letni ravni, ki znaša 8.148,00 €. Če študent prekorači znesek letne avstrijske štipendije, je primoran plačati davek na dohodek (Thompson, 2019).

Avstrijska zakonska ureditev ne pozna klasičnega študentskega dela, vendar Avstrijci imajo sistem, da se posameznik dogovori neposredno z delodajalcem za pogodbo o zaposlitvi (Arbeitsvertrag). V Avstriji študentje pridobijo delo na isti način kot drugi državljani in delajo pod istimi pogoji kot vsi ostali zaposleni. Iste pogoje imajo glede višine plačila, dolžine dopusta in ostale pogoje, ki jih določa zakon o delu. Študent v Avstriji lahko dela tudi samo enkrat na teden, na primer ob sobotah deveturni delavnik in prejme bruto izplačilo do 400 eur na mesec. Delo torej poteka en dan v tednu, ampak zaposlenemu še vedno pripada 5 tednov dopusta na leto. V Avstriji tovrstnemu delu pravijo geringfügige Beschäftigung. V tem primeru so študentje zavarovani za poškodbe pri delu, po drugi strani pa niso vključeni v pokojninsko in zdravstveno varstvo. Druga možnost za študente je tudi polovični delovni čas, kar pomeni 20 ur na teden. V tej drugi možnosti je študent vključen v zavarovanje za poškodbe pri delu, pokojninsko zavarovanje ter zdravstveno zavarovanje. Vsakemu, ki je zaposlen za polovični delovni čas, pripada 5 tednov dopusta na leto ter 13. in 14. plača. Tretja možnost je zaposlitev za polni delovni čas, kar je za študenta prevelika obremenitev, glede na to, da mora obenem uspešno opraviti vse študijske obveznosti. Študent obdrži študentski status, dokler študira, vendar ni velike razlike med delavcem in študentom, ki sta oba zaposlena (intervju z avstrijskim študentom).

Če študent sklene pogodbo o zaposlitvi z delodajalcem, potem je dolžan plačati davek. Dejansko plačilo davka je dolžnost delodajalca, ki od plače odšteje prispevke in davek za dohodnino. Torej, študent nima dodatne obveznosti za oddajo lastnih davčnih napovedi. Študent se lahko odloči tudi za opravljanje prekarnega dela (Freier Dienstvertrag), tj. delo preko pogodbe z institucijo ali podjetjem, kjer si posameznik sam določa, kdaj in na kakšen način bo delal (Thompson, 2019).

Dohodnina

Vsi posameznik in rezidenti v Avstriji so dolžni plačati davek na dohodek po načelu svetovnega dohodka, če imajo prebivališče v Avstriji. V davčno osnovo se štejejo vsi prihodki od poslovanja, naložb, premoženja, poklica ter zaposlitve. Nerezidenti Avstrije so obdavčeni glede na prihodke, ki izvirajo iz dela v Avstriji. Veljavna dohodninska lestvica za Avstrijo je dodana med priloge.

Minimalna plača

Zaposleni v Avstriji prejmejo plačilo za delo, ki je opredeljeno v pogodbi o zaposlitvi. Zakonodaja uvršča pod plačilo vse ugodnosti in finančna sredstva, ki so zagotovljena s strani delodajalca in so upravičena kot plačilo za delo, ki ga je opravil zaposleni. V to kategorijo spadajo plače za fizične delavce, plače uradnikov ter dodatki za vajeništvo. Višino plačila urejajo kolektivne pogodbe ali pogodbe o zaposlitvi, ki pa variira glede na delovni čas, starost, položaj in usposobljenost zaposlenega (Leben und Arbeiten in Österreich, brez datuma).

Minimalne plače so določene glede na kolektivne pogodbe, ki urejajo plačila za določen sektor ali v drugih primerih pogodbe o zaposlitvi pri individualnih podjetjih. Kolektivne pogodbe so akti, ki s pomočjo prava urejajo plačilo, delovni čas, delovne pogoje itd. Za pogoje, navedene v kolektivnih pogodbah, se dogovarjajo predstavniki delavcev (sindikati) in predstavniki delodajalcev (Avstrijska zvezna gospodarska zbornica). Nadalje, pogodbe o delu so pisni dogovori, ki jih sklene svet delavcev in delodajalec, da se dogovorijo za zakonske pogoje dela in običajno tudi višino plačila za določeno podjetje v določeni stroki. Torej, minimalne plače so za razliko od Slovenije določene preko kolektivnih pogodb, glede na sektor, v katerem se posameznik želi zaposliti (Leben und Arbeiten in Österreich, brez datuma).

4 RAZISKAVA O ŠTUDENTSKEM DELU

V nadaljevanju so predstavljeni rezultati raziskave, način zbiranja podatkov in postavitev in preverbo raziskovalnih hipotez.

4.1 Metodologija

Za namene zaključne strokovne naloge sem uporabil dve metodi za pridobivanje podatkov, namenjeni za raziskovalni del zaključne strokovne naloge. Uporabil sem spletno anketo in intervju z avstrijskima študentoma.

Vzročne podatke sem zbral v obdobju enega meseca s pomočjo spletne ankete in intervjuja. V orodju 1KA sem oblikoval dve anketi: eno za slovenske in eno za avstrijske študente. Slovensko anketo sem napisal v slovenskem jeziku, avstrijsko pa v angleškem jeziku. Anketo za Slovence sem poslal prijateljem in kolegom iz Ekonomske fakultete ter jo objavil v študentskih skupinah, kjer se nahajajo študentje/študentke, ki so ciljna skupina za zaključno strokovno nalogo. Avstrijsko anketo sem posredoval študentom iz Avstrije preko znancev iz Avstrije in socialnih omrežij.

Anketo sem zasnoval po logičnih sklopih, da anketiranci lažje podajo odgovore in za boljšo preglednost ankete. V anketi sem spraševal po načinih pridobitve študentskega dela, dokumentaciji, ki je potrebna za prijavo na študentsko delo, katera dela študentje/študentke najpogosteje opravljajo, kolikokrat na teden opravljajo študentsko delo, kolikšna je urna postavka, zagotovitev malice ali toplega obroka, vprašanja glede izkoriščanja študentskega statusa, zadovoljstvo s študentskim delom ter mnenja glede izkoriščanja statusa in brezposelnosti avstrijskih študentov. Anketa je bila enaka kot za slovenske, z razliko, da je bila prevedena v angleški jezik za lažje razumevanje. Anketa je vsebovala 24 vprašanj, od tega so bila tri vprašanja demografska, in sicer glede starosti, spola in najvišje dosežene stopnje izobrazbe. Vsa vprašanja so bila zaprtega tipa za lažje analiziranje podatkov z možnostjo izbire kategorije 'Drugo', kjer so lahko študentje zapisali odgovor, ki je bil drugačen od že navedenih.

Za drugo metodo zbiranja podatkov in preverbo zastavljenih hipotez sem uporabil intervju. Intervju sem opravil z dvema avstrijskima študentoma, in sicer zaradi izboljšanja natančnosti pridobljenih podatkov o tuji ureditvi študentskega dela in tamkajšnje prakse s pridobitvijo študentskega dela. Imen intervjuvanih študentov v zaključni strokovni nalogi ne bom omenjal, saj želita ostati anonimna. Metodo intervjuja za študentsko delo v Avstriji sem uporabil pretežno zaradi drugačne ureditve, ker sem skozi anketo ugotovil, da je avstrijska ureditev študentskega dela zelo drugačna od slovenske in rezultati ankete niso pokazali jasnih rezultatov.

Kot vzorec sem izbral slovenske in avstrijske študente, ki spadajo v starostno skupino do 28 let. Na slovensko anketo je kliknilo 136 respondentov, od tega je 70 respondentov anketo ustrezno dokončalo. Na avstrijsko anketo je kliknilo 144 respondentov, od tega je 8 respondentov anketo ustrezno dokončalo. Na anketo, opravljeno v Sloveniji s slovenskimi študenti, je odgovorilo 47 oseb ženskega spola in 22 oseb moškega spola, eden pa ni označil svojega spola. Anketo so izpolnjevali večinoma mladi do starosti 25 let, kar je bil tudi namen

posredovane ankete. Študentje, ki so uspešno dokončali anketo, so dokončali vsaj poklicno izobraževanje, srednjo šolo ter dodiplomski študij.

4.2 Postavitev raziskovalnih hipotez

Raziskovalne hipoteze, ki sem jih želel preveriti z intervjujem in vprašalnikoma, so:

H1: V Sloveniji zelo malo študentov dobi delo v stroki, ki jo študira.

H2: Študentje v Sloveniji imajo nižjo urno postavko kot študentje v Avstriji.

H3: Študentje v Avstriji dobijo hitreje delo kot v Sloveniji.

H4: V Sloveniji je več brezposelnih študentov kot v Avstriji.

4.3 Predstavitev rezultatov in interpretacija rezultatov

Za namene zaključne strokovne naloge sem se osredotočil na analizo ustrezno rešenih anket, saj bodo tako podatki ustrezni in dopolnjeni. V Avstriji študent ali drugi posameznik sklene pogodbo o zaposlitvi kot vsak drugi delavec. Iz tega razloga sem opravil tudi intervju z dvema avstrijskima študentoma, ki sta mi boljše poglobila razumevanje 'študentskega dela' v Avstriji. Najprej bom predstavil rezultate ankete, nato pa še odgovore iz intervjujev.

Vprašanje 1: Ali ste že kdaj opravljali študentsko delo?

Od 70 slovenskih respondentov jih je 69 (98 %) v preteklosti že opravljalo začasno in občasno delo, ki je namenjeno študentom, medtem ko je vseh 8 avstrijskih študentov opravljalo začasno in občasno delo.

Vprašanje 2: Kje ste izvedeli za študentsko delo?

Od 70 respondentov, jih je 40 (57 %) odgovorilo, da so izvedeli za študentsko delo preko študentskega servisa, 24 (34 %) jih je odgovorilo, da so izvedeli za študentsko delo od prijatelja ali znanca, 4 (6 %) respondenti so izvedeli za študentsko delo preko oglasa objavljenega na internetu, ostala 2 (3%) respondenta sta odgovorila, da sta našla študentsko delo preko kariernega centra EF in preko staršev. Pri avstrijskem vprašalniku so od 8 respondentov 3 (38 %) izvedeli za delo preko študentske agencije, 3 (38 %) od prijatelja ali družine, 1 (13 %) preko spletnega oglasa, ter 1 (13 %) je označil 'drugo' in dopisal, da je bil že prej zaposlen pri podjetju za polni delovni čas.

Vprašanje 3: Ali je za delo zadostovala samo napotnica ali je bil potreben pogovor z direktorjem?

Od 70 slovenskih respondentov jih je 33 (47 %) odgovorilo, da je za delo zadostovala samo napotnica, 10 (14 %) jih je odgovorilo, da je za bil za začetek opravljanja dela potreben pogovor z direktorjem ter, 27 (39 %) jih je za začetek opravljanja dela moralo poslati napotnico in opraviti pogovor z direktorjem. Od 8 avstrijskih respondentov, so 3 (38 %) pridobili delo samo preko pogovora z direktorjem, 2 (25 %) preko priporočila, in 3 (38 %) preko pogovora z direktorjem in priporočila.

Vprašanje 4: Kako je potekala prijava na delo?

Od 70 slovenskih respondentov se jih je 32 (46 %) prijavilo na delo preko osebnega sestanka, 22 (31 %) se jih je prijavilo preko e-pošte, 14 (20 %) preko telefonskega klica, in 2 (3 %) preko kombinacije e-pošte ter klica. Od 8 avstrijskih respondentov so 4 (50 %) poslali prijavo za delo preko e-pošte, 3 (38 %) so zaprosili za delo preko osebnega sestanka in 1 (13 %) preko telefonskega klica.

Vprašanje 5: Ali ste morali ob prijavi na delo poslati še kakšno dodatno dokumentacijo?

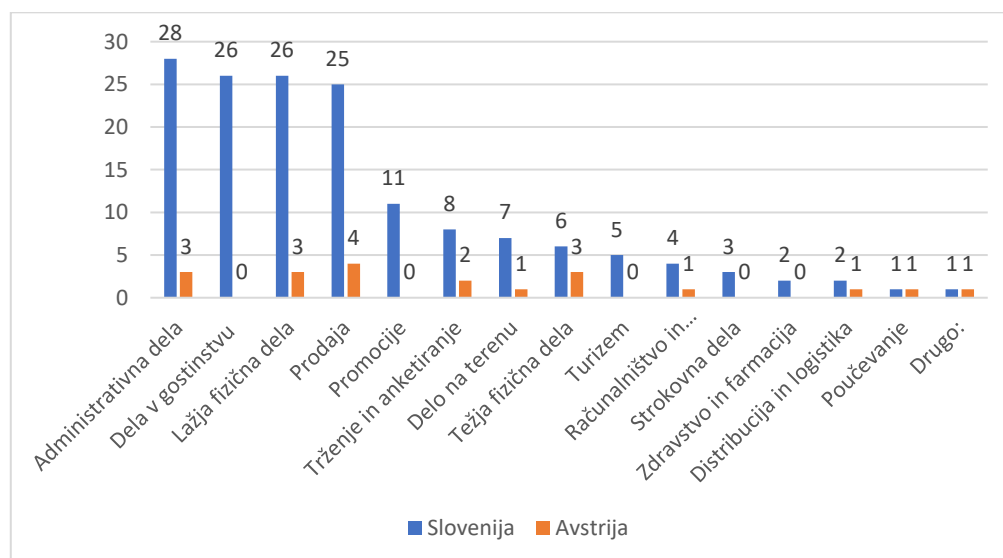
Od 70 slovenskih respondentov jih je 56 (80 %) odgovorilo, da jim ni bilo treba pošiljati dodatne dokumentacije ob prijavi na delo, ostalih 14 (20 %) respondentov je odgovorilo, da so morali poslati dodatno dokumentacijo. Od 8 avstrijskih respondentov jih 6 (75 %) ni bilo primorano poslati dodatno dokumentacijo po prijavi na delo, 2 (25 %) sta morala poslati dodatno dokumentacijo. Tukaj lahko vidimo, da delodajalci v veliki večini ne zahtevajo dodatne dokumentacije pri prijavi na delo.

Vprašanje 6: Katero dokumentacijo ste morali poslati?

Šesto vprašanje se navezuje na peto vprašanje, in sicer na respondente, ki so odgovorili pritrdilno na peto vprašanje. Od 70 slovenskih respondentov jih je 14 (20 %) na peto vprašanje odgovorilo pritrdilno. Od ponujenih odgovorov jih je vseh 14 odgovorilo, da so morali poslati življenjepis. Druge ponujene odgovore lahko najdete v prilogah, kjer je priložena anketa za slovenske študente. Od dveh avstrijskih respondentov, ki sta morala poslati dodatno dokumentacija ob prijavi na delo je bila zahtevana dokumentacija CV.

Vprašanje 7: V kateri kategoriji ste opravljali študentsko delo najpogosteje?

Slika 1: Najpogostejše izbrane kategorije študentskega dela v Sloveniji in Avstriji

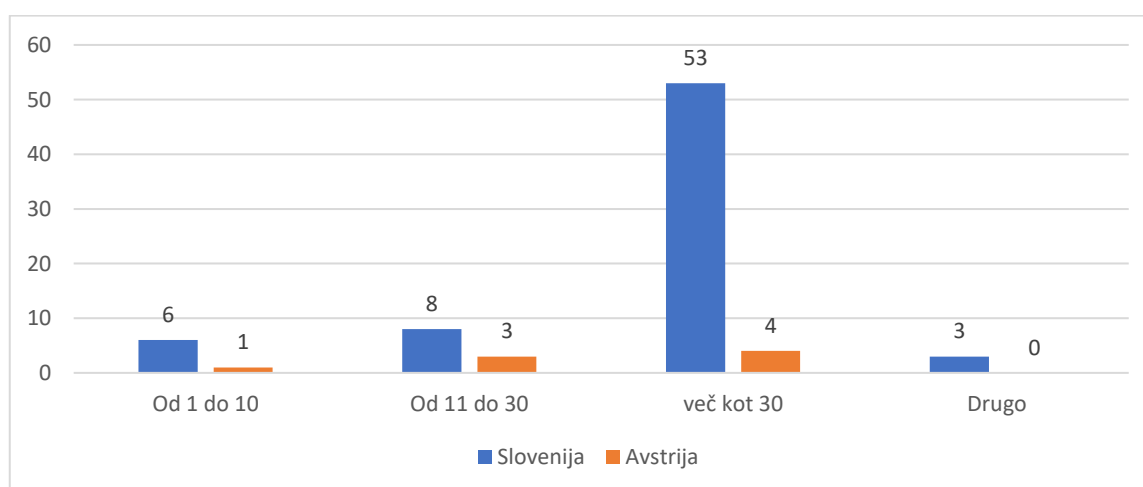

Vir: lastno delo.

Pri sedmem vprašanju so lahko respondenti izbrali več možnih odgovorov, saj je mogoče, da je en respondent opravljal študentska dela v več različnih kategorijah. Iz zgornje slike je razvidno, da se večina respondentov odloča za administrativna dela, dela v gostinstvu, lažja fizična dela in delo v prodaji. Te kategorije študentskega dela glede na rezultate ankete prevladujejo v Sloveniji. V Avstriji študentje najpogosteje izbirajo dela v prodaji, administrativna dela, lažja in težja fizična dela. Eden od avstrijskih respondentov je odgovoril z 'drugo'. Poleg naštetih kategorij del je dodal strojništvo (ang. mechanical engineering).

Vprašanje 8: Koliko časa (v dnevih) ste najdlje opravljali delo pri enem delodajalcu?

Slika 2: Opravljanje dela pri enem delodajalcu v dnevih v Sloveniji in Avstriji

Vir: lastno delo.

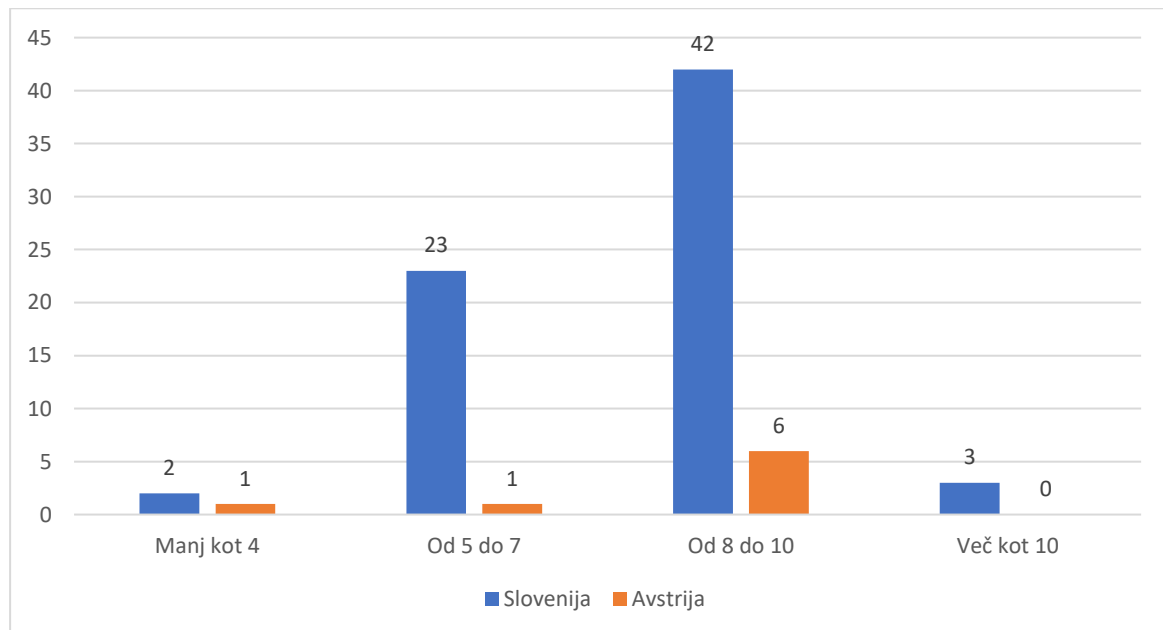
Od 70 respondentov so trije izbrali odgovor 'Drugo', v katerem je eden za napisal 430 dni, drugi je napisal, da je občasno opravljal delo pri delodajalcu, v povprečju 150 dni na leto, in tretji, ki je napisal, da je najdlje delal pri enem delodajalcu več mesecev do leta dni.

Vprašanje 9: Koliko dni na teden ste opravljali študentsko delo?

Od 70 slovenskih respondentov, jih je 35 (50 %) odgovorilo, da so opravljali študentsko pet dni na teden, 14 (20 %) respondentov šest dni na teden, 8 (11 %) respondentov štiri dni na teden, 7 (10 %) respondentov tri dni na teden, 5 (7 %) respondentov sedem dni na teden in, 1 (1 %) respondent dva dneva na teden. Od 8 avstrijskih respondentov so 4 (50 %) delali pet dni na teden, 1 (13 %) šest dni na teden, 1 (13 %) sedem dni na teden, 1 (13 %) tri dni na teden in 1 (13 %) en dan na teden.

Vprašanje 10: Koliko ur na dan ste ponavadi opravljali študentsko delo?

Slika 3: Dnevno opravljene ure v sklopu študentskega dela v Sloveniji in Avstriji

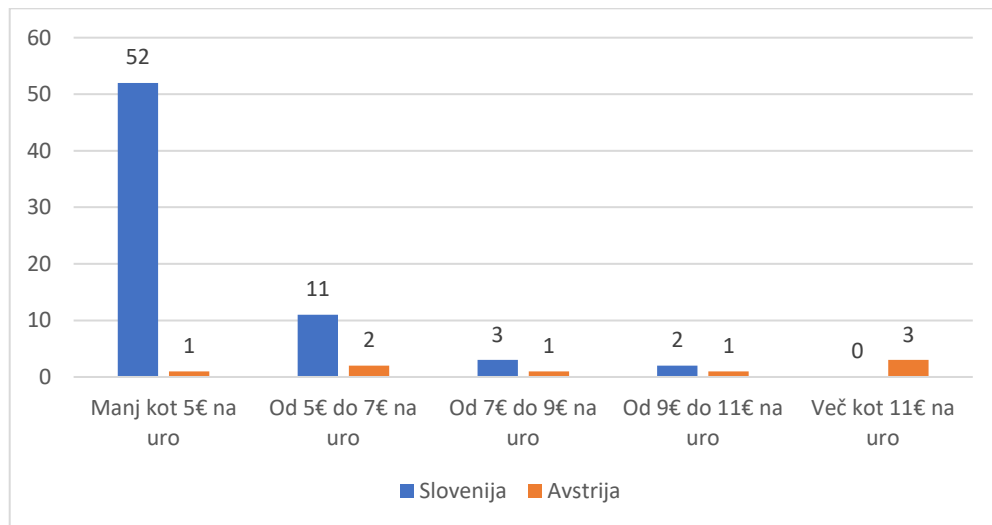
Vir: lastno delo.

Vprašanje 11: Ali trenutno opravljate delo na področju, na katerem študirate?

Od 70 slovenskih respondentov, jih 27 (39 %) opravlja delo na področju, ki ga študirajo, medtem ko jih 43 (61 %) ne opravlja dela na področju, ki ga študirajo. Od 8 avstrijskih respondentov jih 6 (75 %) dela v stroki, ki jo študirajo, medtem ko 2 (25 %) ne delata v stroki, ki študirata.

Vprašanje 12: Kolikšna je vaša urna postavka?

Slika 4: Urna postavka respondentov v Sloveniji in Avstriji

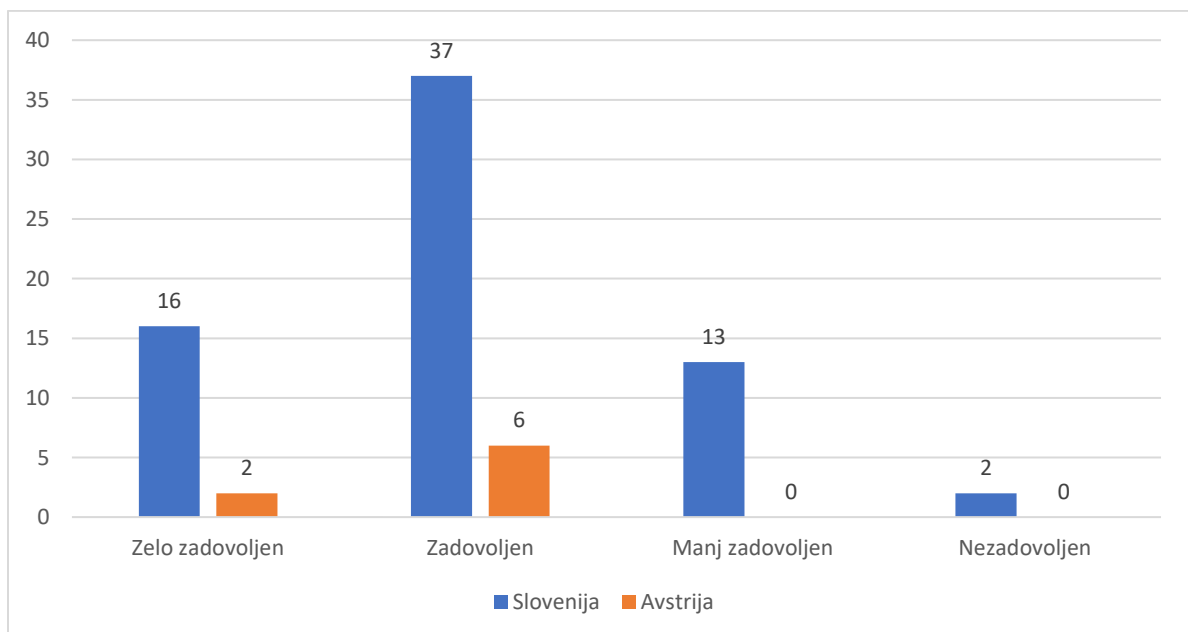
Vir: lastno delo.

Vprašanje 13: Ali imate plačano malico oziroma priskrbljen obrok na delu?

Od 70 slovenskih respondentov jih 43 (63 %) nima plačane malice ali priskrbljenega obroka na delu, medtem ko jih 25 (37 %) ima. Od 8 avstrijskih respondentov jih ima 5 (63 %) priskrbljen obrok oz. imajo plačano malico, medtem ko 3 (37 %) tega niso deležni.

Vprašanje 14: Ali ste zadovoljni z delom, ki ga opravljate?

Slika 5: Zadovoljstvo študentov s trenutnim delom v Sloveniji in Avstriji

Vir: lastno delo.

Vprašanje 15: Zakaj opravljate študentsko delo?

Od 70 slovenskih respondentov jih 44 (63 %) opravlja študentsko delo zaradi dodatnega prihodka, 19 (27 %) za pridobitev izkušenj, 1 (1 %) za pridobitev novega znanja, 1 (1 %) za možnost študija, 4 (6 %) so podali odgovor 'Drugo'. Eden izmed odgovorov pod 'Drugo' je dodal, da opravlja študentsko delo, ker ima lastno podjetje. Druga je navedla, da je začela s študentskim delom zaradi pridobitve novega znanja, zdaj pa zaradi potrebe po dodatnem dohodku. Tretji je navedel, da zasluži denar in pridobi izkušnje, zadnji pa je navedel, da zaradi vseh razlogov, ki so bili podani v anketi. Od 8 avstrijskih respondentov jih je 7 (88 %) odgovorilo, da je razlog za opravljanje dela med študijem primarno namenjeno pridobitvi dodatnega zaslužka, 1 (13 %) pa je odgovoril, da opravlja delo kot študent za pridobitev izkušenj.

Vprašanje 16: Če ste že zaposleni ali ste dobili zaposlitev pri podjetju, v katerem ste opravljali študentsko delo?

Od 70 slovenskih respondentov jih 53 (75 %) ni dobilo zaposlitve pri podjetju, v katerem so opravljali študentsko delo, medtem ko sta 2 (3 %) označila, da sta dobila delo pri istem podjetju, za katerega sta opravljala delo kot študenta. Ostalih 15 (22 %) respondentov še ni zaposlenih. Od 8 avstrijskih respondentov jih je 7 (87 %) trenutno že zaposlenih, 1 (13 %) pa ne. Od respondentov, ki so trenutno zaposleni, sta 2 (29 %) zaposlena v podjetju, kjer sta opravljala delo kot študenta, 5 (71 %) pa jih ni zaposlenih v istem podjetju, kjer so opravljali delo kot študentje.

Vprašanje 17: Ali ste kdaj izkoriščali status študija samo zato, da bi lahko opravljali študentsko delo? (Niste študirali, delali pa ste.)

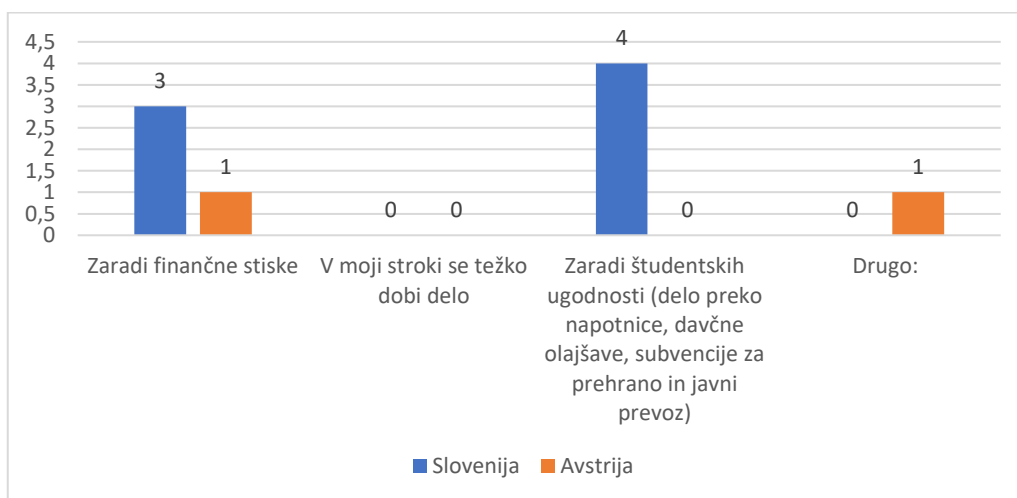
Od 70 slovenskih respondentov jih 54 (77%) ni izkoriščalo študentskega statusa z namenom samo opravljanja študentskega dela, medtem ko jih je 15 (21%) to počelo. 1 (2%) od ustreznih respondentov ni želel odgovoriti na vprašanje. Od 8 avstrijskih respondentov so 3 (37%) izkoriščali status študenta za opravljanje dela, 5 (63%) jih tega ni počelo.

Vprašanje 18: Ali ste kdaj ponavljali letnik, da ste lahko opravljali študentsko delo eno leto dlje?

Od 70 slovenskih respondentov jih 62 (88 %) ni ponavljalo letnika za namen opravljanja študentskega dela, medtem ko jih je 7 (10 %) to storilo. 1 (2 %) od ustreznih respondentov ni želel odgovoriti na vprašanje. Od 8 avstrijskih respondentov sta 2 (25 %) ponavljala letnik za namen opravljanja študentskega dela, medtem ko jih 6 (75 %) tega ni naredilo.

Vprašanje 19: Zakaj ste se odločili za izkoriščanje statusa?

Slika 6: Razlogi za izkoriščanje študentskega statusa v Sloveniji in Avstriji

Vir: lastno delo.

Na podlagi števila respondentov, ki so podali odgovore, da študentje pretežno izkoriščajo status za delo (pridobitev dodatnega prihodka) in študentskih ugodnosti.

Vprašanje 20: Ali mislite, da v Sloveniji študentje bolj pogosto izkoriščajo status za študentsko delo kot v Avstriji?

Od 70 slovenskih respondentov jih 24 (34 %) meni, da slovenski študentje pogosteje izkoriščajo status za študentsko delo v primerjavi z avstrijskimi študenti, 42 (60 %) jih je označilo odgovor 'ne vem', ter 3 (4 %) so odgovorili z 'ne'. 1 (1 %) od ustreznih respondentov ni želel odgovoriti na vprašanje. Od 8 avstrijskih respondentov 1 (13 %) meni, da v Avstriji več študentov izkorišča študentski status kot v Sloveniji, 1 (13 %) meni, da jih manj, ter 6 (75 %) jih je označilo odgovor 'ne vem'.

Vprašanje 21: Ali mislite, da je v Sloveniji več brezposelnih študentov kot v Avstriji?

Od 70 slovenskih respondentov jih 21 (30 %) meni, da je v Sloveniji več brezposelnih študentov kot v Avstriji, 15 (21 %) meni, da jih je manj, ter 34 (49 %) jih je označilo odgovor 'ne vem'. Od 8 avstrijskih respondentov, 3 (38 %) menijo, da ni več brezposelnih študentov v Avstriji v primerjavi s Slovenijo, 2 (25 %) menita obratno 3 (38 %) pa so označili odgovor 'ne vem'.

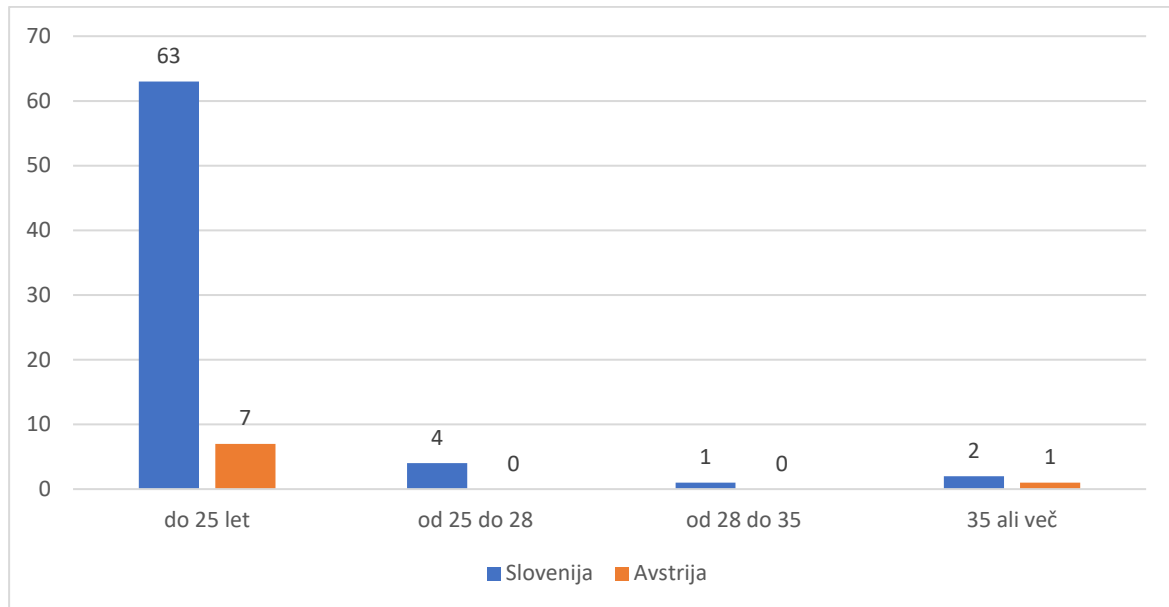
Vprašanje 22: *Spol*

Od 70 slovenskih respondentov, ki so ustrezno rešili anketo jih je 47 (67 %) ženskega spola, 22 (31 %) moškega spola in 1 (2 %), ki ni želel odgovoriti. V anketi je sodelovalo 8 ustreznih

avstrijskih respondentov, od tega 5 (63 %) respondentov moškega spola in 3 (37 %) ženskega spola.

Vprašanje 23: Starost

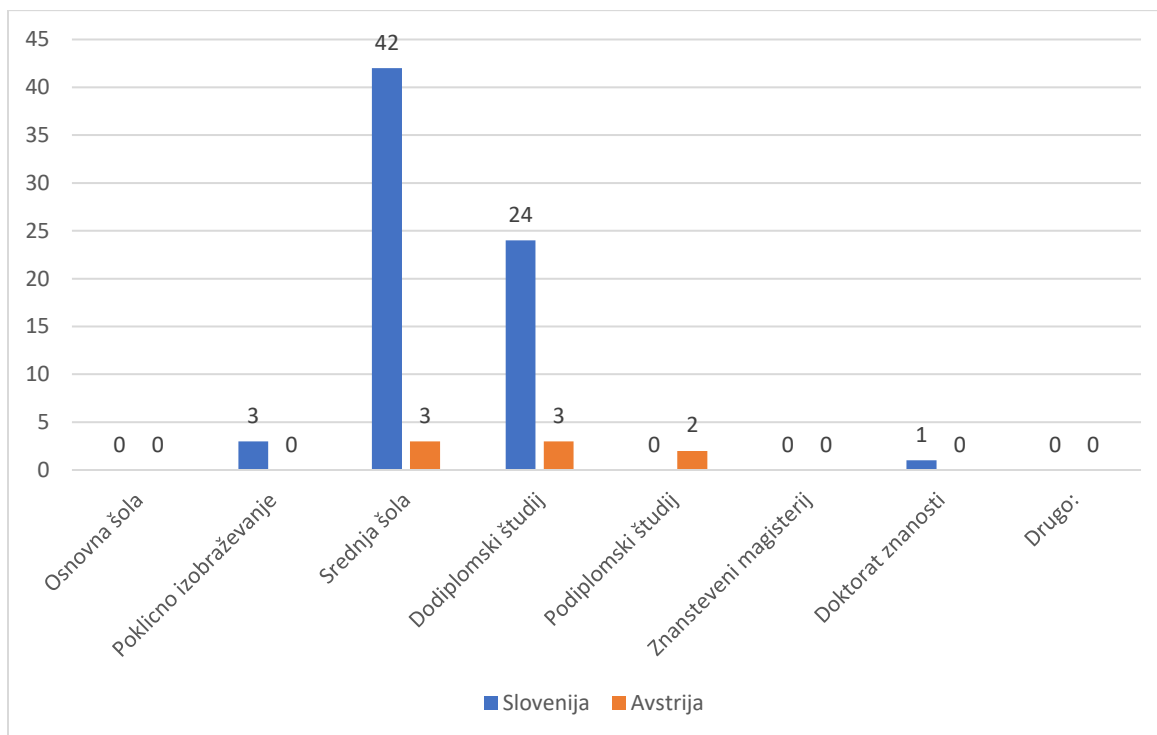
Slika 7: Starost respondentov v Sloveniji in Avstriji.

Vir: lastno delo.

Vprašanje 24: Najvišja dosežena stopnja izobrazbe

Slika 8: Najvišja dosežena stopnja izobrazbe pri respondentih v Sloveniji in Avstriji.

Vir: lastno delo.

4.4 Analiza intervjuja z avstrijskima študentoma

Intervju sem izvedel z dvema študentoma iz Avstrije zaradi natančnejšega vpogleda v obravnavo študentskega dela v Avstriji. Njunih imen nisem omenjal, ker želita ostati anonimna.

Izvedel sem, da študentje v Avstriji iščejo delo preko portalov, ki so namenjeni za vse delo iskalce, ne samo za študente, kot so v Sloveniji študentski servisi. V Avstriji ne poznajo študentskih ugodnosti kot v Sloveniji, saj nimajo niti posebne ugodne študentske cene za ogled filma v kinodvorani. Edina 'študentska ugodnost' je štipendija. Plače študentov se določijo preko kolektivnih pogodb, ki so opredeljene za vsak sektor posebej. Tudi z minimalnim delovnim časom (9 ur na teden) lahko študent dobi 400 € in mu pripada 5 tednov dopusta, po drugi strani pa ni zavarovan pokojninsko in zdravstveno, zavarovan je samo za poškodbe pri delu. Če se študent odloči, da bo opravljal delo v Avstriji za polovični delovni čas, mu pa tudi pripada vključitev v pokojninsko in zdravstveno zavarovanje ter zavarovanje za poškodbe pri delu.

4.5 Preverjanje hipotez

H1: V Sloveniji zelo malo študentov dobi delo v stroki katero študira.

Hipoteza je potrjena. To je razvidno iz rezultatov ankete, iz enajstega vprašanja, kjer je 61% študentov označilo, da trenutno ne opravljajo dela v stroki, v kateri študirajo. Delo v

stroki, ki jo študira, je tako dobilo 41 % študentov. Iz tega razloga jih je 96 % pri šestnajstem anketnem vprašanju odgovorilo, da ne dobijo nadaljnje zaposlitve pri istem delodajalcu, kjer so opravljali študentsko delo, ker ne dobijo študentskega dela v stroki.

H2: Študentje v Sloveniji imajo nižjo urno postavko kot študentje v Avstriji.

Hipoteza je potrjena. To je razvidno iz dvanajstega anketnega vprašanja, kjer so študentje s svojimi odgovori pokazali, kolikšna je njihova urna postavka. V Sloveniji je 74 % študentov v povprečju 6 € na plačanih uro, medtem ko so v Avstriji študentje v povprečju plačani več kot 7 € na uro. Kar 38 % avstrijskih študentov je odgovorilo, da njihova urna postavka znaša več kot 11 € na uro.

H3: Študentje v Avstriji dobijo hitreje delo kot v Sloveniji.

Hipoteza je ovržena. Študentje v Avstriji dobijo delo enako hitro kot v študentje v Sloveniji, saj študentje iščejo delo preko spletnih portalov (v Sloveniji študentski servis, v Avstriji portali za vse delo iskalce), kar poteka relativno z enako hitrostjo, saj morajo tako avstrijski študentje kot tudi slovenski študentje podjetje kontaktirati za prijavo na delo.

H4: V Sloveniji je več brezposelnih študentov kot v Avstriji.

Hipoteza je potrjena. To je razvidno iz enaindvajsetega anketnega vprašanja. Poleg neopredeljene večine (49 %) 30 % slovenskih respondentov meni, da je v Sloveniji več brezposelnosti pri študentih kot v Avstriji. Iz rezultatov ankete za avstrijske študente lahko tudi razberemo, da jih 38 % meni, da je v Avstriji manj brezposelnih študentov v primerjavi s Slovenijo poleg 38 % neopredeljenih respondentov.

4.6 Primerjava študentskega dela v Sloveniji in Avstriji

Od vseh slovenskih študentov, ki so kliknili na anketo, jih je 70 ustrezno dokončalo anketo, medtem ko je bila odzivnost pri avstrijskih študentih veliko slabša, in sicer le 8 ustreznih rešenih anket. Slabši odziv na posredovano anketo avstrijskim študentom lahko pojasnimo z drugačnostjo opredelitve in način opravljanja študentskega dela v Avstriji v primerjavi s Slovenijo. Pravzaprav načina študentskega dela v Sloveniji v primerjavi z Avstrijo ne poznajo in imajo študentsko delo urejeno kot delo za vse druge iskalce dela. Zaradi slabšega odziva na anketo za avstrijske študente sem nato opravil še dva kratka intervjuja z avstrijskima študentoma z namenom boljšega razumevanja študentskega dela v Avstriji in drugih dodatkov, ki so poznani slovenskim študentom.

V Sloveniji je po rezultatih razvidno, da večina študentov, ki iščejo delo, ga najdejo preko študentskega servisa ali preko priporočila od prijateljev. Za prijavo na delo je v večini primerov zadostna samo napotnica, vendar je treba omeniti, da so študentje v anketi, da je drugi najbolj pogosti način pridobitve dela preko napotnice in pogovora z direktorjem. Večina prijav na delo poteka preko osebnih sestankov, nezanemarljiva vsota pa tudi preko

e-pošte in telefonskega klica. Pri prijavi na delo delodajalec včasih zahteva katero od dodatne dokumentacije, da lahko podrobneje spoznajo študenta in njegove izkušnje. V anketi so študentje odgovorili, da če so morali poslati dodatno dokumentacijo, je to bil življenjepis. Študentje najraje opravljajo študentska dela v kategoriji, administrativnih del, del v gostinstvu, lažjih fizičnih del in prodaje. Velika večina študentov je pri enem delodajalcu opravljala delo dlje kot 30 dni, nekateri tudi po nekaj let, najpogosteje petkrat na teden, od 8 do 10 ur na dan. Slovenski študentje po večini ne opravljajo dela v stroki, ki jo študirajo, in so plačani od 5 € do 7 € na uro. Večina jih nima priskrbljenega obroka na delu, ampak so zadovoljni s študentskim delom, ki ga opravljajo. Delo opravljajo pretežno zaradi dodatnega zaslužka in pridobitve izkušenj. Študentje v veliki večini ne dobijo nadaljnje zaposlitve pri delodajalcu, kjer opravljajo študentsko delo. Velika večina jih ne izkorišča študentskega statusa samo za opravljanje študentskega dela in ne ponavljajo letnika za možnost dodatnega leta dela kot študent. Študentje, ki so označili, da izkoriščajo študentski status, ga izkoriščajo zaradi študentskih ugodnosti (delo preko napotnice, davčnih olajšav, subvencij za prehrano in prevoz).

Pri avstrijski anketi je bil odziv precej slabši, in sicer je anketo ustrezno končalo 8 respondentov, od tega je bilo 5 moških in 3 ženske, skoraj vsi v starostni skupini do 25 let. Avstrijski študentje, ki so ustrezno končali anketo, so dokončali vsaj srednjo šolo, dodiplomski in podiplomski študij.

V Avstriji torej ne poznajo istega načina študentskega dela in statusa kot v Sloveniji. To je razlog, zakaj je bil odziv na anketo slabši. Ugotavljam, da avstrijski študentje najdejo delo s pomočjo portalov, ki omogočajo iskanje dela po kompetencah; vmes ni študentskega servisa, ki bi skrbel za njihove pravice, nakazila ali davčne dolžnosti. Vse te postavke mora zagotoviti delodajalec preko svojih kanalov. Študentje v Avstriji večinoma izbirajo dela v prodaji, administrativna dela, težja in lažja fizična dela. Po večini delajo za enega delodajalca več kot 30 dni po 5 dni na teden od 8 do 10 ur na dan. Večina jih dela v stroki, ki jo študirajo, in so po večini plačani 7 € na uro ali več. Večina jih ima priskrbljen obrok na delu in so zadovoljni z delom, ki ga opravljajo trenutno. Razlog, zakaj opravljajo delo vzporedno s študijem, je v veliki večini dodaten dohodek, kar je logično, saj nimajo nobenih drugih študentskih ugodnosti s strani države. Večina jih ne dobi nadaljnje zaposlitve pri delodajalcu, kjer so opravljali delo kot študentje.

SKLEP

V Sloveniji in Avstriji je obravnava študentskega dela precej različna. Najprej se razlikuje pri zakonodaji, kjer je v Sloveniji študentsko delo definirano posebej v zakonu, medtem ko avstrijska zakonodaja obravnava študenta kot navadnega posameznika, ki išče zaposlitev in hkrati študira. V Sloveniji obstaja posebna organizacija (študentski servis), ki ureja vse, kar se tiče študentskega dela, od posredovanja študentske zaposlitve, plačila davkov za študente in izplačilo plače študentom. Na drugi strani v Avstriji obstajajo samo posebni portali, preko

katerih vsi iskalci dela iščejo zaposlitev, torej niso namenjeni samo za študente in študentsko delo. Avstrijski portali se razlikujejo od slovenskega študentskega servisa, na kakšen način lahko študent najde delo, in sicer glede na svoje kompetence. Pri študentskem servisu lahko študentje izbirajo delo samo glede na kategorijo dela. Študentje v Sloveniji imajo veliko več študentskih ugodnosti zaradi drugačne pravne ureditve študentskega dela. Te ugodnosti so, delo preko napotnice, subvencionirana prehrana in javni prevoz ter ponudba storitev, ki vsebuje posebno študentsko ceno. Po drugi strani v Avstriji študentje nimajo nobene od zgoraj naštetih študentskih ugodnosti, ampak so upravičeni do štipendije. Avstrijski študentje torej nimajo posebnega statusa, ki bi jim dodal pravice, vendar študentski status delu samo kot naziv. V Sloveniji je študentski status zelo pomemben, saj lahko študent dela preko napotnice, si s tem ustvari dodatni dohodek, ni se mu treba redno zaposliti preko pogodbe in tako lahko odstopi od delovnega mesta praktično kadarkoli.

VIRI IN LITERATURA

1. Dekleva, K., Simoniti, I. & Kampl, T. (2014). *Študentsko delo in zaposljivost mladih: policy paper*. Ljubljana: Inštitut za kreativne raziskave mladine, zavod.
2. Ignajtovič, M., Kramberger, A., Pavlin, S., Svetličič, M., Štarkl, D. & Trbanc, M. (2007). *Zaposljivost v Sloveniji*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.
3. Ivanuša-Bezjak M. (2006). *Zaposleni – največji kapital 21. stoletja*. Maribor: Pro-Andy.
4. Kosi Antolič, T., Nastav, B. & Šušteršič, J. (2010). Pomen študentskega dela z vidika trga dela in uspešnosti študija. *IB Revija*, 3–4, 65–80. Pridobljeno 3. julija 2021 iz https://www.researchgate.net/publication/258863391_POMEN_STUDENTSKEGA_DELA_Z_VIDIKA_TRGA_DELA_IN_USPESNOSTI_STUDIJA
5. Leben und Arbeiten in Österreich. (brez datuma). Migration. *Arbeiten: Löhne und Gehälter*. Pridobljeno 15. julija 2021 iz <https://www.migration.gv.at/en/living-and-working-in-austria/working/remuneration/>
6. Mehanović, E. (2015). *Primerjava študentskega dela v izbranih državah*. (Diplomsko delo). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo. Repozitorij UL. Pridobljeno 28. junija 2021 iz <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?lang=slv&id=105527>
7. Mrak, T. (2017). *Primerjava rednega in študentskega dela z vidika delodajalca*. [Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo]. Repozitorij UL. Pridobljeno 6. avgusta 2021 iz <https://repozitorij.uni-lj.si/Dokument.php?id=104894&lang=slv>
8. Študentska organizacija Slovenije. (brez datuma). *Davčna obravnava študentskega dela*. Pridobljeno 4. julija 2021 iz <https://www.studentska-org.si/studentski-kazipot/dohodnina/>
9. Thompson, G. (2019). Academics. *Income tax Austria: Income tax in Austria for foreigners*. Pridobljeno 14. julija 2021 iz https://www.academics.com/guide/income-tax-austria#subnav_austrias_income_tax_rate

10. Taxsummaries. (2021, 29. junij). *Individual: Other taxes: Social security contributions*. Pridobljeno 13. julija 2021 iz <https://taxsummaries.pwc.com/austria/individual/other-taxes>
11. Vodopivec, B. (2003). *Delovanje študentskih servisov (Agencij za posredovanje zaposlitve za dijake in študente)* [Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta]. Repozitorij UL. Pridobljeno 1. julija 2021 iz <https://repozitorij.uni-lj.si/IzpisGradiva.php?id=4319>

PRILOGE

Priloga 1: Dohodninska lestvica za Slovenijo 2021

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Priloga 2: Dohodninska lestvica za Avstrijo 2021

Dohodek (v €)	Davčna stopnja (v %)
11.000 ali manj	0
Od 11.001 do 18.000	20
Od 18.001 do 31.000	35
Od 31.001 do 60.000	42
Od 60.001 do 90.000	48
Od 90.001 do 1.000.000	50
Nad 1.000.000	55

Priloga 3: Anketa za slovenske respondente

Prosimo, če si vzamete nekaj minut in s klikom na Naslednja stran začnete z izpolnjevanjem anonimne ankete glede študentskega dela v Sloveniji.

Q1 - Ali ste že kdaj opravljali študentsko delo?

Da.

Ne.

Q2 - Kje ste izvedeli za študentsko delo?

Študentski servis.

Od prijatelja ali znanca.

Oglas na internetu.

Drugo:

Q3 - Ali je za delo zadostovala samo napotnica ali je bil potreben pogovor z direktorjem?

Samo napotnica.

Pogovor z direktorjem.

Oboje.

Drugo:

Q4 - Kako je potekala prijava na delo?

Preko klica.

Preko e-pošte.

Osebni sestanek.

Drugo:

Q5 - Ali ste morali ob prijavi na delo poslati še kakšno dodatno dokumentacijo?

Da.

Ne.

IF (1) Q5 = [1] (Da)

Q6 - Katero dokumentacijo ste morali poslati?

Življenjepis.

Potrdilo o uspehu.

Potrdilo o rezidenstvu.

Potrdilo o nekaznovanosti.

Video CV.

Drugo:

Nobene od navedenih.

Q7 - V kateri kategoriji ste študentsko delo opravljali najpogosteje?

Možnih je več odgovorov:

Administrativna dela.

Dela v gostinstvu.

Prodaja.

Težja fizična dela.

Lažja fizična dela.

Delo na terenu.

Zdravstvo in farmacija.

Turizem.

Računalništvo in programiranje.

- Strokovna dela.
- Promocije.
- Distribucija in logistika.
- Trženje in anketiranje.
- Poučevanje.
- Drugo:

Q8 - 1. Koliko časa (v dnevih) ste najdlje opravljali delo pri enem delodajalcu?

- Od 1 do 10.
- Od 11 do 30.
- Več kot 30.
- Drugo:

Q9 - Koliko dni na teden ste opravljali študentsko delo?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

Q10 - Koliko ur na dan ste ponavadi opravljali študentsko delo?

- Manj kot 4.
- Od 5 do 7.

Od 8 do 10.

Več kot 10.

Q11 - Ali trenutno opravljate delo na področju, na katerem študirate?

Da.

Ne.

Q12 - 1. Kolikšna je vaša urna postavka?

Manj kot 5 € na uro.

Od 5 € do 7 € na uro.

Od 7 € do 9 € na uro.

Od 9 € do 11 € na uro.

Nad 11 € na uro.

Q13 - 1. Ali imate plačano malico oziroma priskrbljen obrok na delu?

Da.

Ne.

Q14 - Ali ste zadovoljni z delom, ki ga opravljate?

Zelo zadovoljen.

Zadovoljen.

Manj zadovoljen.

Nezadovoljen.

Q15 - Zakaj opravljate študentsko delo?

- Pridobim izkušnje.
- Zaslužim denar.
- Pridobim novo znanje.
- Za možnost študija.
- Drugo:

Q16 - Če ste že zaposleni, ali ste dobili zaposlitev pri podjetju, v katerem ste opravljali študentsko delo?

- Da
- Ne

Q17 - Ali ste kdaj izkoriščali status študija samo zato, da bi lahko opravljali študentsko delo? (niste opravljali študija, samo delali ste)

- Da
- Ne

Q18 - Ali ste kdaj ponavljali letnik, zato da ste lahko opravljali študentsko delo eno leto dlje?

- Da
- Ne

IF (2) Q18 = [1]

Q19 - Zakaj ste se odločili za izkoriščanje statusa?

- Zaradi finančne stiske.
- V moji stroki se težko dobi delo.

Zaradi študentskih ugodnosti (delo preko napotnice, davčne olajšave, subvencije za prehrano in javni prevoz)

Drugo:

Q20 - Ali mislite, da v Sloveniji študentje bolj pogosto izkoriščajo status za študentsko delo kot v Avstriji?

Da.

Ne.

Ne vem.

Q21 - Ali mislite, da je v Sloveniji več brezposelnih študentov kot v Avstriji?

Da.

Ne.

Ne vem.

Q22 - Spol:

Moški.

Ženski.

Q23 - Starost:

Do 25 let.

Od 25 do 28.

Od 28 do 35.

35 ali več.

Q24 - Najvišja dosežena stopnja izobrazbe:

- Osnovna šola.
- Poklicno izobraževanje.
- Srednja šola.
- Dodiplomski študij.
- Podiplomski študij.
- Znanstveni magisterij.
- Doktorat znanosti.
- Drugo:

Priloga 4: Anketa za avstrijske respondente

Please take a few moments and complete this anonymous survey by clicking on Next page.
The survey is about student work In Austria.

Q1 - Have you ever done student work?

Yes

No

Q2 - Where did you find student work?

Student service

From friend or family

Internet advertisement

Other:

Q3 - Did student work require just the referral or did you need to talk to the manager?

Just referral

Talk with the manager

Both

Other:

Q4 - How did you apply for work?

Via phone call

Via e-mail

Personal meeting

Other:

Q5 - Was any extra documentation requested after you applied for work?

Yes

No

IF (1) Q5 = [1]

Q6 - Which documentatation?

CV

School certificate

Certificate of residence

Certificate of impunity

Video CV

Other:

Q7 - Which type of student work have you done most often?

Multiple answers are possible

Administrative work

Works in the hospitality industry

Sales

Heavier physical work

Lighter physical work

Field work

Health and pharmacy

Tourism

Computing and programming

Professional work

- Promotion
- Distribution and logistics
- Marketing and surveying
- Teaching
- Other:

Q8 - How much time (in days) did you work the longest for one employer?

- From 1 to 10
- From 11 to 30
- More than 30
- Other:

Q9 - How many days per week did you work as a student?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

Q10 - How many hours per day did you work as a student?

- Less than 4
- From 5 to 7
- From 8 to 10

More than 10

Q11 - Are you currently working in the field in which you are studying?

Yes

No

Q12 - What is your hourly rate?

Less than 5€ per hour

From 5€ to 7€ per hour

From 7€ to 9€ per hour

From 9€ to 11€ per hour

More than 11€ per hour

Q13 - Do you get compensated for a meal or do you have a meal provided at work?

Yes

No

Q14 - Are you satisfied with your current work?

Very satisfied

Satisfied

Less satisfied

Dissatisfied

Q15 - For what reason are you working as a student?

To gain experience

- To earn money
- To gain new knowledge
- To be able to attend a faculty or other schools
- Other:

Q16 - If you are already employed, did you get a job at a company in which you worked as student?

- Yes
- No

Q17 - Have you ever exploited student status, just to be able to work as a student? (meaning: you did not attend your studies, you were just working)

- Yes
- No

Q18 - Have you ever repeated a year of studies just to be able to work as student for a year longer?

- Yes
- No

IF (2) Q18 = [1]

Q19 - Why did you decide to exploit the student status?

- Because of financial crisis
- It is hard to get a job in my profession
- Due to student benefits (work trough referral, tax relief, subsidies for food and public transport)

Other:

Q20 - Do you think that Austrian students exploit student status for work more often than students in Slovenia?

Yes

No

I do not know

Q21 - Do you think there is more unemployed students in Austria than Slovenia?

Yes

No

I do not know

Q22 - Gender:

Male

Female

Q23 - Your age:

Up to 25 years

From 25 to 28

From 28 to 35

35 or more

Q24 - Highest level of education achieved:

Primary school

- Vocational school
- Secondary school
- Undergraduate studies
- Postgraduate studies
- Master of science
- PhD
- Other:

Priloga 5: Intervju z avstrijskim študentom 1

1. Kako poteka študentsko delo v Avstriji?

Če si študent v Avstriji in bi rad opravljal delo, se moraš sam dogovoriti za delo, ker pri nas študentskih servisov ni. Lahko se zaposliš za polovični delovni čas ali četrtno običajnega delovnega časa. Pri nas ne poznamo študentskega statusa na isti način kot v Sloveniji.

2. Katere študentske ugodnosti so na voljo študentom v Avstriji?(javni prevoz, prehrana, štipendija, druge ugodnosti)

Pravzaprav nobene razen štipendije. Tudi za vstopnice za kino dvorane nimajo posebne študentske cene. V Avstriji si moraš najti delo, če želiš imeti dovolj prihodka za izven študijsko življenje.

3. Če ni študentskih servisov, kako študenti najdejo razpoložljiva dela?

Preko posebnih zaposlitvenih portalov, kjer lahko iščeš delo. Portali so narejeni tako, da lahko iščeš delo glede na svoje kompetence in se tako preizkusiš v praksi.

4. Kako se določi plača za študenta?

Plača za študenta se določa preko kolektivnih pogodb. Pravice so za vse enake, vendar se spreminjajo glede na opravljen mesečni delovni čas.

Priloga 6: Intervju z avstrijskim študentom 2

1. Kako poteka študentsko delo v Avstriji?

V Avstriji ne poznajo klasičnega študentskega dela kot v Sloveniji. Tukaj si lahko študent in delaš enako kot vsi ostali. Delaš tudi pod enakimi pogoji kot ostali, kar se tiče dopusta, plačila in drugih zadev, ki jih določa zakon o delu. Če delaš geringfügige Beschäftigung, to najpogosteje pomeni delo ob sobotah (9 ur), dobiš minimalno 400 eur na mesec brez odbitkov za državo. V tem primeru si zavarovan za poškodbe pri delu, medtem ko pokojninsko in zdravstveno nisi zavarovan. V tem primeru je delovni teden 1 dan v tednu in ti zraven pripada 5 tednov dopusta. Druga možnost je, da se zaposliš za polovični delovni čas (20 ur na teden) in takrat si popolnoma zavarovan (pokojninsko, zdravstveno in za poškodbe pri delu), pripada ti 5 tednov dopusta ter 13. in 14 plača. Tretja možnost je pa zaposlitev za polni delovni čas, kar je po mojem mnenju težko usklajevati s študijem.

2. Katere študentske ugodnosti so na voljo študentom v Avstriji (javni prevoz, prehrana, štipendija, druge ugodnosti)?

Študentje dobijo v Avstriji samo štipendijo, za katero morajo zaprositi. Drugih posebnih študentskih ugodnosti v Avstriji ni.

3. Kako študentje najdejo razpoložljiva dela?

Študentje lahko najdejo delo že na fakulteti, ki jo obiskujejo, ali pa na različnih spletnih straneh, ki ponujajo različna dela.

4. Kako se določi plača za študenta?

Plače določajo kolektivne pogodbe, ki so za vsak sektor drugačne. Za višino plače in ostale pravice delavcev se pogajajo sindikati v imenu delavcev.